

Buletin
INFORMATIV

Anul XXII • nr. 6 (253) • Iunie • 2013

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin
INFORMATIV

Anul XXII • nr. 6 (253) • Iunie • 2013

MINISTERUL CULTURII

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 021- 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

e-mail: contact@cncpct.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: Oana Gabriela PETRICĂ - director adjunct

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • Dănuț DUMITRAȘCU

Elena GAVRILUȚIU • Mirela MIHĂILĂ

Difuzare: Mariana COMAN

Coperta I - Elena BĂNICERU (Moreni, jud. Dâmbovița) -
Sfinții Apostoli Petru și Pavel

Coperta IV - Călușari din Frâncești (jud. Vâlcea) - iunie 2012

Fotografii de Rodica Dinache

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: Anca Cristina VERGULESCU

Șarpele casei, motiv tradițional al ceramicii de Horezu

Fotografie de Dănuț Dumitrașcu

Mulțumim tuturor colaboratorilor
și așteptăm în continuare informații și articole de specialitate
pentru *Buletinul Informativ*.

Cuprins

Ecouri

<i>„Micul Românaș” - ediția a II-a</i>	2
(Anamaria STĂNESCU)	
<i>Sesiunea Națională de Comunicări Științifice pe teme de etnografie și folclor</i>	5
(Alexandru MĂRCHIDAN)	

Cercetare aplicată

<i>Moara de apă din Banat - un patrimoniu etnologic european</i>	7
(Dr. Dumitru ȚEICU)	
<i>Un plan de cercetare</i>	11
(Dr. Aura-Andreea PETRE)	

<u>Agenda iunie 2013</u>	14
---------------------------------------	----

Culegeri

<i>Cântări de înmormântare</i>	32
(Dr. Iuliana BĂNCESCU)	

Portret

<i>Despre oameni care sfințesc locul și timpul: Ion Rotariu Cordân</i>	37
(Angelica HERAC-STANCIU)	

Ecouri

„Micul Românaș” - ediția a II-a

Programul *Micul Românaș* este organizat de Grădinița de Copii cu Program normal și Prelungit nr. 34 din București, în parteneriat cu Centrul Național pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Inspectoratul Școlar al Sectorului 5, Casa Corpului Didactic București, precum și cu alte instituții: Biserica Sfântul Ierarh Nicolae, Parohia Mihai Vodă, Școala nr. 2, sector 5, București și Bio România.

Micul Românaș este un program cultural și educativ menit să stimuleze cunoașterea valorilor identității naționale la nivelul preșcolarității și al școlarității mici, valori identitare specifice civilizației tradiționale carpato-danubiene.

Centrul Național pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale sprijină și cea de-a doua ediție a *Micului Românaș* în promovarea culturii tradiționale românești, promovare necesară atât pentru dezvoltarea socioculturală armonioasă, cât și pentru stimularea germinală a recunoașterii valorilor identitare românești la nivelul preșcolarității și al școlarității mici.

De ce? Pentru că stadiul de dezvoltare psihică preoperațională și cel al operațiilor concrete pot fi cu ușurință antrenate prin acțiuni cu un grad ridicat de concretețe, acțiuni ce au la bază informații nealterate, furnizate de specialiști în domeniul etnologiei. Iar promovarea interinstituțională și

Micul Românaș și Sărbătoarea recoltei, noiembrie 2012

conservarea obiceiurilor și a meșteșugurilor românești trebuie realizată printr-o informare corectă și permanentă a cadrelor didactice, a părinților și a copiilor.

În anul școlar 2012-2013, *Micul Românaș* - sub coordonarea Marinelei Oprea, profesor învățământ preșcolar, Grădinița nr. 34, și a Tatianeii Pătruș, director - Grădinița nr. 34 - a demonstrat existența unora dintre frumusețile spirituale a țării noastre: a cântat bucuria Nașterii, a organizat ateliere de lucru pentru dezvoltarea abilităților practice, care au avut ca tematica facerea pâinii, și a urcat pe podium, pentru a prezenta evoluția portului românesc.

Un proverb românesc spune astfel: *Câte credințe, atâtea trebuințe*. Dintre toate acestea, cea de-a doua ediție a *Micului Românaș* a fost deschisă de expoziția-concurs *Toamna harnică și de roade darnică*, expoziție inspirată de Sărbătoarea Recoltei. Pe lângă acest motiv central, obiceiurile tradiționale de final de ciclu agrar, eroii legendari și animalele fantastice ale literaturii populare românești au fost muzele preșcolarilor. Au realizat colaje și desene originale, utilizând materiale textile, hârtie, semințe, legume, fructe, piatră, lut, vopsea naturală etc.

**Parada portului popular
– iunie, 2013**

Atelierele de creație *Mâini dibace* au venit în sprijinul preșcolarilor și al cadrelor didactice, care și-au dorit să se familiarizeze cu meșteșugurile tradiționale și cu îndeletnicirile populare ale românilor. Scopul a fost familiarizarea preșcolarilor cu ceea ce înseamnă pâinea cotidiană și pâinea rituală. În urma acestei activități practice, copiii au înțeles că pâinea se face prin măcinarea grâului. Apoi, că din făina de grâu se poate obține atât pâinea noastră cea de toate zilele, cât și colivă pentru pomeni, colacii împărțiți de gospodine pentru sufletele celor din lumea de dincolo și cozonacii savurați la marile sărbători de peste an.

Concursul de modă *La oglindă. Întrecerea anilor* a avut ca scop expunerea vestimentației românești - de la costumul tradițional românesc, până la

ținutele actuale cotidiene, respectându-se traseul istoric al românilor.

În acest an, din juriu au făcut parte Violeta Ionescu - președinte, Federația Sindicatelor Libere din Învățământ, Georgeta Matei - inspector de specialitate învățământul primar, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Diana Melnic - inspector școlar pentru dezvoltarea resurselor umane, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Silvia Borțeanu - profesor metodist, Casa Corpului Didactic și Anamaria Stănescu, referent de specialitate CNCPCCT. În funcție de punctajul obținut, s-au acordat diplome pentru premiile I, II, III, mențiuni, și diplome de participare.

Micul Românaș este un demers pentru dezvoltarea interesului activ față de moștenirea culturală a poporului român. Rezultatele celei de-a doua ediții sunt încurajatoare, pe de-o parte datorită profesionalismului de care au dat dovadă cadrele didactice ale Grădiniței nr. 34 din București și al numărului mare de participanți din București și din localitățile limitrofe,

iar, pe de altă parte, datorită plăcerii reale resimțite de copiii de nivel preșcolar și primar implicați în acțiunile acestui program cultural și educativ.

În consecință, CNCPCCT așteaptă cu mare interes noile provocări și modalități de a demonstra bogăția spiritualității românești generate de cea de-a treia ediție a *Micului Românaș*.

Text și fotografii de
Anamaria STĂNESCU
Referent de specialitate, CNCPCCT

De la ulița satului la scara blocului

În prima sâmbătă după Paști, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” din Pitești a găzduit *Sesiunea Națională de Comunicări Științifice* cu tema „De la ulița satului la scara blocului. Mutații sociologice și etnografice”, manifestare organizată de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș și Asociația Folcloriștilor Argeșeni „Constantin Rădulescu-Codin”.

Una dintre puținele activități de acest gen din țară și singura din județul Argeș, sesiunea anuală de la Pitești pune în lumină numeroase teme și probleme privind interferențele rural-urban, local-global, comunitar-societal. După cum s-a dovedit la fiecare întâlnire, această sesiune reprezintă un cadru cultural în care se desfășoară dezbateri importante între cei care țin la tradiții așa cum le-au cunoscut, neacceptând schimbări, și cei care sunt mai „înțelegători” față de mutațiile survenite, afirmând că formele de manifestare umană (privind momentele cruciale) sunt perene, dar este inevitabilă apariția de noi conținuturi, alterarea sau dispariția unora dintre cele vechi. Mijloacele actuale de comunicare și tehnologia de informații apărută, migrația problemele economice aduc elemente străine în folclor, creează noi tradiții, noi obiecte de studiu.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de dr. Sorin Mazilescu, directorul CJCPCT Argeș, iar moderatorii sesiunii au fost dr. Adriana Rujan, dr. Adrian Sămărescu și Costin Alexandrescu. Acesta din urmă a prezentat bogata activitate a folcloristului și cercetătorului Mihail M. Robea, având în prezent 85 de ani. Desfășurarea propriu-zisă a sesiunii a fost precedată

Imagine de la **Sesiunea Națională de Comunicări Științifice, Pitești, 11 mai 2013**

de un elogiu - adus de către cercetătorul Grigore Constantinescu - pictorului argeșean Gheorghe Pantelie. Participanții au primit volumul *Caiete folclorice Argeș*, nr. XV-XVI (Editura Alean, 2012).

Dintre comunicările susținute la sesiune, amintim doar câteva: *Păstoritul la români - de la vatra stâniei la cuptorul cu microunde* (Ion Praoveanu, Brașov), *Argeșeanul Ion Timuș (1890-1969) - etnograf și folclorist japonez* (dr. Mihail M. Robea, București), *Între istorie și legendă: o jupâniță din veacurile XV-XVI, personaj de legendă în tradiția spirituală a unor sate de pe Valea Râului Doamnei* (Radu Oprea, Pitești), *Întâmplări cu tâlc - adunate și îndreptate* (Ion Stroe, Vlădești-Argeș), *Un model de cercetare organologică: Hary Brauner, Cobza lui Vasile Bursuc* (Constanța Cristescu, Suceava), *Tradiție și actualitate în onomastica din satul Băjești* (Nicolae Pantazică, Băjești), *Există un derapaj în folclorul nostru?* (Ion I. Bratu, Pucioasa - Dâmbovița), *Cântecul popular de la tradiția la inovație* (Iulian Mutu, Pitești), *Modalități de conservare a patrimoniului cultural imaterial* (Ionela Daniela Gheorghe, Pitești), *Cântecul popular peste ani* (Floriana Stăncescu, Stâlpeni - Argeș).

Text de **Alexandru MĂRCHIDAN**
Fotografie de Sorin-Dănuț RADU
CJCPCT Argeș

Cercetare aplicată

Moara de apă din Banat - un patrimoniu etnologic european

Un străvechi cuvânt latin, *patrimonium*, care definea averea părintească transmisă de la părinți la copii, a căpătat în vremurile recente o încărcătură de mare diversitate, de globalizare, atunci când vorbim de patrimoniul natural, arheologic, construit ori industrial. Patrimoniul istoric, cu diversele sale paliere, constituie în egală măsură obiect de cercetare științifică, de conservare și expunere muzeografică, dar și de jurisprudență, de protecție acordată de lege. Patrimoniul istoric, constituit prin creații în timp ale unei comunități sau a unor elite, devine definitoriu pentru spațiul în care a fost creat și păstrat. Moara de apă definește ideal, în opinia mea, patrimoniul etnologic al Banatului.

Moara cu roată orizontală și axul vertical este o mașină hidraulică care a avut o remarcabilă răspândire în spațiul provinciei, pentru care invocăm aici o statistică din anul 1957, când s-a făcut o inventariere a instalațiilor hidraulice din România. Existau atunci în Banat un număr de 74 de mori cu roată verticală și 500 de mori cu roată orizontală sau mori cu ciudură, cum mai sunt ele cunoscute. Cele mai multe mori cu ciudură se aflau în bazinul Cernei, unde erau înscrise 231 de mori, pe râul Nera funcționau 150 de mori, pe râul Timiș erau 90, în timp ce pe râul Caraș erau înscrise doar 31 de mori.

Un recent demers în privința morii cu ciudură din Banat, pe care l-am încheiat anul trecut, relevă o scădere dramatică a prezenței morii cu

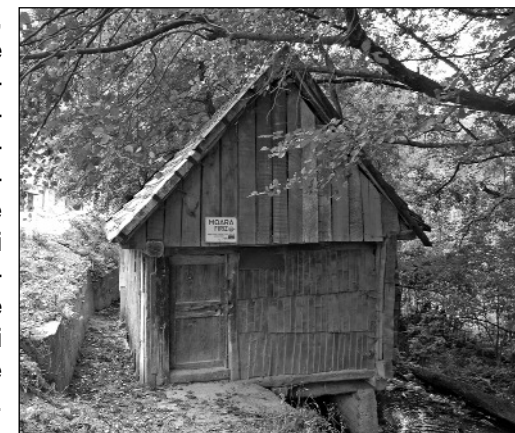

Moară de apă de la Cornereva, jud. Caraș-Severin

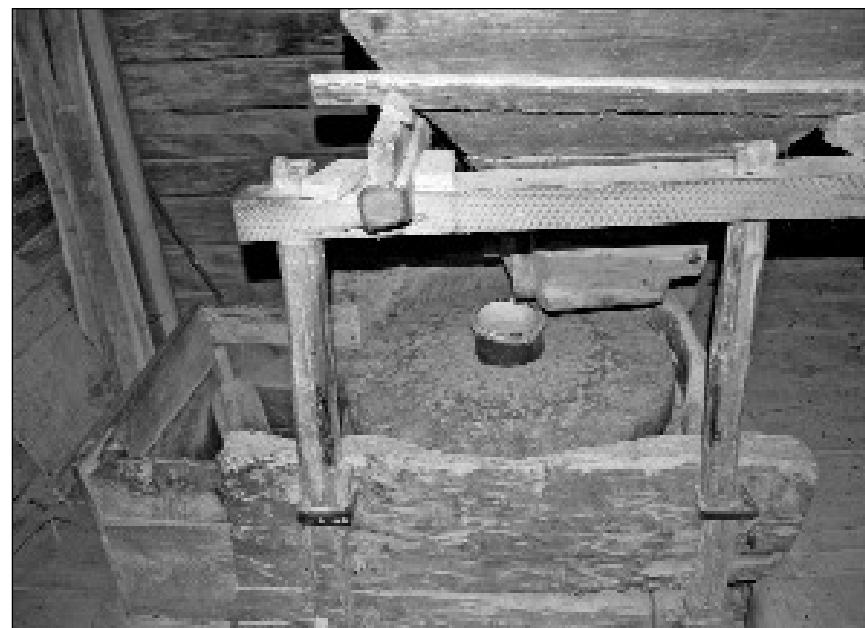
ciutură. Am regăsit pe râurile de munte ale Banatului circa 100 de mori cu ciutură. Amploarea reală a restrângerii patrimoniului etnologic al provinciei este dată de faptul că alte două clase ale morii de apă, și anume morile plutitoare și moara cu roată verticală și axul orizontal, aflate de regulă pe marile râuri ale provinciei, au dispărut cu totul din peisajul cultural al Banatului. Viața morii de apă este strâns legată de viața satului românesc din Banat.

Lumea satului românesc a fost profund și durabil marcată de fenomenele istorice ale ultimei jumătăți de veac, începând cu colectivizarea socialistă din anii '60 ai secolului trecut și, mai recent, de schimburile de proprietate survenite după 1990, schimburi din care n-a reușit să-și mai revină. Moara cu ciutură, odată cu pierderea funcției sale economice din lumea rurală, ce-i conferea sens și vitalitate, străveche și genială mașină hidrotehnică, are nevoie urgentă de conservare și de includere în sfera patrimoniului cultural al comunităților locale. Cu siguranță că demersul nu este unul simplu, fiindcă moara de apă are o

situație complicată juridic, fiind o proprietate de grup, se află în mijlocul unor comunități îmbătrânite și în disoluție, însă salvarea și conservarea patrimoniului etnologic al Banatului impune găsirea urgentă a unor soluții de salvare de către autoritățile locale și centrale, de către instituțiile științifice și academice, de oriunde poate veni o speranță de viață. Lumea civilizată a Europei, spre care tindem și în care vrem să ne integrăm, și-a

Moara „Firiz“

Moara „Îndărătnica între râuri“ (interior)

„Îndărătnica între râuri“ (exterior)

Moară din Topleț

Fotografii din colecția autorului

creat demult asociații culturale care se ocupă de conservarea morilor de apă, de restaurarea lor și integrarea acestora în peisajul cultural local.

Vechimea morii cu ciutură din Banat, arhitectura sa integrată în ambianța satului românesc pledează pentru salvarea acestui patrimoniu etnologic al provinciei, definitiv, în opinia mea, pentru identitatea culturală a Banatului.

Monumentele păstrate prezintă ansambluri unitare, construite din lemn și piatră și cu o arhitectură simplă, arhaică. Arhitectura morilor din lemn, concentrată în bazinul Belarecăi, la Cornereva și în valea Almăjului, cu splendidul ansamblu mulinologic de la Rudăria, se

distinge prin aspectele ce o leagă de tradițiile locale, dar și de interferențele cu spațiile învecinate ale Banatului. Extrem de spectaculoasă este arhitectura morilor pe piloni de lemn ce se păstrează la Rudăria, putându-se vedea asemenea monumente ridicate pe piloni la Putna și Șopotu Nou. Pridvorul constituie un element inedit întâlnit în arhitectura morilor de la

Topleț și de la Rudăria. Pridvorul deschis, amenajat peste parterul înalt al caselor, numit în grai *cindă*, se întâlnește în arhitectura locală a Banatului Montan, fiind preluat și în arhitectura morii de apă. Instalația hidrotehnică a morilor, cu iazurile de captare a apei, canalul de aducțiune numit *ierugă*, bazinul de acumulare și sistemul de admisie prin *butoni* sunt elemente extrem de ingenioase și spectaculoase în același timp, ce conferă mare vizibilitate patrimoniului etnologic în structura rurală.

Argumentele mai sus invocate constituie o pledoarie pentru patrimoniul etnologic al Banatului, pentru conservarea și salvarea sa, după modelul european și, în egală măsură, o pledoarie pentru constituirea unui *muzeu mulinologic românesc* în Almăj, la Bozovici ori Rudăria. Morile de apă sunt monumente istorice de primă importanță ale Banatului, ce definesc o identitate culturală proprie, legată de lumea rurală românească.

Dr. Dumitru TEICU

Director, Muzeul Banatului Montan - Reșița

Un plan de cercetare...

- obiceiuri de familie în județul Hunedoara -

Proiect: Elemente de patrimoniu imaterial în obiceiurile actuale ale vieții de familie. Județul Hunedoara, 2012-2013.

1. Scopul/tema cercetării

Proiect de cercetare a valorilor de patrimoniu imaterial (obiceiurile vieții de familie) cu scopul actualizării și îmbogățirii arhivei CNCPCCT.

Plan: - identificarea obiceiurilor vieții de familie practicate în județ;
- stadiul actual al obiceiurilor de familie din județ.

2. Constituirea echipei și repartizarea temelor de cercetare

- dr. Iuliana Băncescu (cercetător științific II) - obiceiuri la naștere și înmormântare;

- dr. Aura-Andreea Petre (asistent cercetare) - obiceiuri la naștere și nuntă.

Costum pădurenesc de mireasă - Ciulpăz

3. Documentarea - cercetare indirectă

Bibliografie orientativă:

S. Fl. Marian (1995), *Nunta la români*. Editura Grai și Suflet - Cultura Națională, București

S. Fl. Marian (1995), *Înmormântarea la români*. Editura Grai și Suflet - Cultura Națională, București

S. Fl. Marian (1995), *Nașterea la români*. Editura Grai și Suflet - Cultura Națională, București

Comisia Națională pentru Salvarea Patrimoniului Cultural Imaterial, *Repertoriu Național de Patrimoniu Cultural Imaterial* (2009), CIMEC, București

Narcisa Știucă (2007), *Cercetarea*

etnologică de teren, astăzi. Editura Universității din București, București

Clemente Constandin, *Datini la români* (2007), Editura Corvin, Deva

Buletinul informativ - publicație lunară a Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale (selecție articole relevante pentru cercetare)

Miorița. Revistă de Etnografie și Folclor - publicație a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Hunedoara (selecție articole relevante pentru cercetare)

www.cjhunedoara.ro

centruldecreatiEDEVA.ablog.ro

site-urile primăriilor din județ.

4. Prospectarea terenului - prima vizită: 3-9 decembrie 2012

Calendar - prospectarea terenului

4 decembrie:

- vizită CJCPCT Hunedoara - discutarea planului de cercetare cu specialiștii din județ (aplicarea chestionarului pentru identificarea potențialului etnofolcloric al județului);
- prospectare zona etnofolclorică Ținutul Pădurenilor (sat Poienița Voinii, interviu rapsod popular V.R. - performare elemente din repertoriul nupțial);
- vizită casa memorială „Drăgan Muntean“ (fotografiere recuzită la nuntă).

5 decembrie:

- prospectare zona etnofolclorică Țara Zarandului (sat Buceș Vulcan, interviu *zvornic* la nuntă B.C., sat Ribîța, interviuri despre obiceiurile la nuntă).

7 decembrie:

- prospectare zona etnofolclorică Ținutul Orăștiei (sat Luncani și sat Luncani Vale, înregistrări interviuri despre obiceiurile la nuntă);
- prospectare zona etnofolclorică Ținutul Pădurenilor (sat Ciulpăz, interviuri despre obiceiurile la nuntă, înregistrare performări secvențe din repertoriul nupțial).

8 decembrie:

- prospectare mediul urban - orașul Deva (înregistrarea imaginilor și observarea practicilor din spațiul urban în perioada sărbătorilor de iarnă).

5. Ancheta- cercetarea de teren: anul 2013

Metode și tehnici:

- conversația liberă, interviul semi-directiv și chestionarul;
- observația;
- înregistrarea imaginilor.

6. Rezultate imediate și de lungă durată ale cercetării

- actualizarea informațiilor din Banca Națională de Date Etnofolclorice;
- realizarea de articole științifice și participarea la conferințe naționale;
- realizarea unui studiu sinteză despre stadiul obiceiurilor de familie din județul Hunedoara cu scopul îmbogățirii arhivei CNCPCCT.

Notă: Planul de cercetare este realizat din perspectiva activității de cercetare a obiceiurilor de nuntă, cercetarea obiceiurilor de înmormântare și de la naștere înregistrând planificări diferite.

Pomul de nuntă - Casa memorială „Drăgan Muntean”, Poienița Voinii

Dr. Aura-Andreea PETRE
Asistent cercetare, CNCPCCT

Agenda*

Alba

1 iunie – Alba Iulia

„Carnavalul Copilăriei” - eveniment dedicat copiilor cu vârsta între 3-6 ani - muzică, dans, design vestimentar etc.

1 iunie – Alba Iulia, Glogovăț, com. Valea Lungă

Parteneriatul interjudețean multicultural „Tradiții și obiceiuri”.

6-7 iunie – Alba Iulia

Festivalul Național de Interpretare a Cântecului Popular „Cântec Străbun” - ediția a VII-a.

9 iunie – Teiuș

„Fiii satului în Teiuș” - sărbătoare populară tradițională.

10-17 iunie – Alba Iulia

Expoziția Anuală de Fotografie „Universuri de lumină”.

13 iunie – Almașu Mare

Nedeea Almășană.

14 iunie – Bistra

„165 de ani de la nașterea lui Nicodim Ganea, compozitor, dirijor și om de cultură” - spectacol omagial.

14-16 iunie – Zlatna

Festivalul Internațional de Film Etnografic - FIFA.

16 iunie – Gârbova de Sebeș

Festivalul de Tradiții și Folclor „Cultură pentru Cultură”.

18-19 iunie – Alba Iulia

Festivalul de Muzică Ușoară „Alba Star” - ediția I.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

21 iunie – Lupșa

Omagiu lui Pamfil Albu, întemeietorul Muzeului Etnografic din Lupșa.

23 iunie – Cricău

Festivalul Cetăților Dacice.

24 iunie – Alba Iulia

Ziua lei: momente artistice, concursuri; proiect adresat tinerilor liceeni și studenți.

27 iunie – Alba Iulia

„Cafenea literară”: lansări de carte, momente artistice etc.

29-30 iunie – Alba Iulia

Festivalul Muzicii de Fanfare - ediția a IV-a.

Argeș

6-8 iunie – Curtea de Argeș - Centrul de Cultură și Arte „George Topârceanu”

Festivalul-concurs al Filmului cu Tematică Religioasă „Lumină din Lumină” - ediția a XX-a.

13 iunie – Stolnici

Întrecerea Călușarilor din Argeș - Stolnici - ediția a XXV-a.

20 iunie – Pitești - Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu”

Expoziție aniversară a pictorului Ion Păuna.

Bacău

1 iunie – Oituz

„Copilăria mea” - spectacol dedicat copiilor.

1 iunie – Bacău - Filarmonica „Mihail Jora”

„De ziua ta, copile drag” - manifestare artistică dedicată copiilor: lansare de carte, expoziție de artă plastică și spectacol ale elevilor Școlii de Arte (clasele de arte, de canto și de instrumente).

Bistrița-Năsăud

1 iunie – Bistrița

Vernisajul expoziției de artă plastică și artă fotografică dedicată copiilor.

13 iunie – Năsăud

„De Ispas la Năsăud” - festival de folclor.

23 iunie – Năsăud, Șieu, Odorhei, Salva, Sângeorz-Băi, Leșu, Budacu de Sus

Întâlnirea Cetelor de Călușari.

24 iunie – Maieru**Sânzienele** - manifestare etnofolclorică.**29 iunie – Livezile**

„Wiesenfest” - serbare câmpenească a comunității săsești din localitate.

29 iunie – Prundu Bârgăului

Simpozionul Văii Bârgăului.

29 iunie – Rebra

Festival Județean de Folclor de Sânpetru.

29 iunie – Silivașu de Câmpie

Festivalul Interjudețean al Cântecului și Jocului de pe Câmpie.

29 iunie – Cireșoia**Maialul cireșelor** - serbare câmpenească.**Botoșani**

14-16 iunie – Botoșani

Festivalul-concurs Național de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Porni Luceafărul...”. Concursul se desfășoară pe trei categorii - carte publicată (debut editorial), poezie în manuscris (nepublicată), interpretare critică a operei eminesciene - și se adresează tuturor poetilor și criticilor literari care nu au debutat în volum și nu au depășit vârsta de 40 de ani.

29 iunie – Tudora

Festivalul de Folclor „Holda de aur”; participă formații artistice din județul Botoșani.

● În această lună, CJCPCT Botoșani editează numerele 1 și 2 ale revistei Centrului, precum și Antologia Concursului „Porni Luceafărul...”.

Brașov**23 iunie – Feldioara****Sărbătoarea Rusaliilor.****23-24 iunie – Șirnea****Sărbătoarea Sânzienelor.****29 iunie – Bunești****Cununa Florilor** - obicei tradițional.**29-30 iunie – Sânpetru**

Festivalul „Roșcuța de primăvară”: spectacole folclorice, ateliere meșteșugărești interactive, degustare de produse tradiționale etc.

29-30 iunie – Prejmer**Zilele Comunei Prejmer.****Buzău**

1 iunie – Buzău - Parcul „Crâng”

„Tara copilăriei” - manifestări dedicate *Zilei Copilului*.

7-9 iunie – Râmnicu Sărat

Festivalul Filmului Românesc.

8-24 iunie – Buzău

Târgul Tradițional „Drăgaica”. Sâmbătă, 8 iunie a.c., are loc deschiderea oficială a târgului.

23 iunie – Cochirleanca**Sărbătoarea Bobului de grâu** - manifestare etnofolclorică - ediția I.**23 iunie – Blăjani****Sărbătoarea Vinului de Blăjani** - serbare tradițională - ediția a XVI-a.**24 iunie – Grebănu****29 iunie – Brăești****Sărbătoarea Comunei** - manifestări etnofolclorice - ediția I.**29 iunie – Gălbinași**

„Sărbătoare în sat” - spectacole folclorice, expoziție de artă populară, joc - ediția a VIII-a.

30 iunie – Berca

„Pe plaiul Șoimului” - serbare câmpenească - ediția a XI-a.

30 iunie – Cătina

„Sărbătoarea Drăgăiciei - Corbu-Cătina” - manifestare folclorică tradițională - ediția a VIII-a.

Caras-Severin

1 iunie – Berzasca

Festivalul-concurs Internațional de Muzică Ușoară „Ritmuri în mileniul III” - ediția a XIV-a.

21 iunie – Bocșa**Zilele Culturii Bocșene/Festivalul-concurs Național de Muzică Populară „Aurelia Fătu Răduțu”** - ediția a XVII-a.

23 iunie – Topleț

Serbările Toplețului - manifestări culturale complexe.**23 iunie – Lăpușnicu Mare****29-30 iunie – Poiana, com. Buchin, Călnic****Întâlniri cu fiii satului.**

29-30 iunie – Reșița

Serbările Reșiței - manifestări culturale complexe.

- În perioada 12-14 iunie 2013, în localitatea Bozovici, se desfășoară cursuri de coregrafie.

Călărași

4, 16 iunie – Călărași

Spectacole de teatru susținute de Trupa „Elefterescu” a Centrului Cultural.

- În cadrul Stagiunii de spectacole „Primăvara Culturală”, Teatrul „Masca” din București prezintă, la Călărași, spectacolele cu piesele *Slugă la doi stăpâni* (1 iunie) și *Gemenii* (2 iunie).

Constanța

1 iunie – Constanța, Valu lui Traian - Școala nr. 38 „Dimitrie Cantemir” și Școala nr. 8 (Constanța), Școala gimnazială nr. 1 (Valu lui Traian)

Ziua Copilului - manifestări culturale (spectacole, piese de teatru, expoziții de desene).

13 iunie – Constanța - Școala nr. 20 „Marin Sorescu”, Liceul Tehnologic „Gheorghe Duca”, Colegiul Național de Artă „Regina Maria”, Școala nr. 40 „Aurel Vlaicu”, Școala nr. 38 „Dimitrie Cantemir”, Școala nr. 31

Manifestări dedicate Înălțării Domnului și *Zilei Eroilor*.

14 iunie – Ovidiu

Ziua Școlii - manifestare organizată de Liceul Tehnologic „Ion Podaru” Ovidiu în parteneriat cu Școala nr. 2 Ovidiu. Au loc: dezvelirea bustului lui Ion Podaru și programe artistice susținute de elevii celor două școli.

17 iunie – Constanța - Școala nr. 23 „Constantin Brâncoveanu”, Grădinița „Delfinii jucăuși”

„*Drăgaica - Tayiani, la aromâni*” - tradiții și obiceiuri: poezii, expoziție de desene, program artistic.

20 iunie – Murfatlar

Sânzienele și Drăgaicele - obiceiuri populare prezentate de elevi.

21 iunie – Constanța - Școala nr. 8

„*Drăgaica* - obiceiuri strămoșești”.

24 iunie – Vulturii

„*Sânzienele, Drăgaica* - tradiții și obiceiuri în satul Cartalu” - program susținut de elevii școlii cu clasele I-VIII din localitate.

Covasna

8 iunie – Perkö (Ungaria)

Întâlnirea ansamblurilor de dansuri populare pentru copii și tineret.

Dâmbovița

2 iunie – Tătărani

Festivalul-concurs de Folclor „Valea Dâmboviței - Rodica Bujor”. Festivalul se adresează unei categorii largi de participanți, de la copii, până la adulți, care încă mai păstrează, din generație în generație, valori ale folclorului dâmbovițean.

13 iunie – Târgoviște

Concertul „Primăvara simfonică” susținut de Tudor Gheorghe, dedicat aniversării a 10 ani a Orchestrei Simfonice „Muntenia”.

17, 22 iunie – Târgoviște

Spectacolul de sunet și imagine „La divina comedia”, pe muzica lui Alonso Rego (Simfonia nr. 6 pentru cor și orchestră). Spectacolul este realizat în colaborare cu Teatrul Municipal din Târgoviște.

22-24 iunie – Târgoviște

Târgul de Rusalii - târg tradițional, care îi reunește pe apicultorii și meșterii olari din județ, cărora li se alătură formații de călușari, originare din satele din sudul județului Dâmbovița. Manifestarea în aer liber este precedată de Simpozionul „Rusaliile - de la credințele strămoșești, la sărbătoarea națională”.

- În această lună se organizează manifestări dedicate *Zilelor Comunelor*: Aninoasa (13 iunie), Vulcana-Pandele, com. Brănești (20 iunie), Băleni (24 iunie), Vulcana-Băi (29 iunie).

Dolj

4 iunie – Craiova - Galeria „Cromatic”

Vernisajul expoziției de pictură a artistei Ivona Maria Oprea „De la tradiție la credință”.

13 iunie – Bechet, Bistreț, Desa, Piscu Vechi, Sadova

Gurbanul rudarilor - obicei tradițional al etniei rome.

17 iunie – Craiova - Galeria „Cromatic”

Vernisajul expoziției de pictură a elevilor artistei plastice Maria Gașpar „Copiii au talent”.

22-24 iunie – Pielești

„*Vară pieleșteană*” - festival internațional de folclor - ediția a V-a.

23 iunie – Craiova

„*Alaiul Călușului Oltenesc*” - spectacol în aer liber al cetelor de călușari din județul Dolj.

29-30 iunie – Șimncu de Sus

Zilele Comunei Șimncu de Sus - sărbătoare populară tradițională la Sfinții Petru și Pavel, dedicată fiilor comunei.

● În perioada 5-11 iunie a.c., în localitatea Coțofenii de Jos și în satele aparținătoare, se desfășoară cercetarea cu tema „Tradiția și creația populară în satul românesc contemporan - zona etnografică Dolj”.

Galati

1 iunie – Galați

Manifestări dedicate *Zilei Internaționale a Copilului*: spectacolul de balet „Fanteziile Dansului”, expoziție de grup - arte vizuale.

2 iunie – Galați

„Seri culturale ale etniilor - comunitatea italiană”: sărbători tradiționale, seri culturale în care minoritățile se prezintă.

2, 9, 16, 23, 30 iunie – Galați - Grădina publică, Faleză

„Promenada” - concerte în aer liber.

3 iunie – Galați

„Pomul vieții” - program derulat de **Cercul de Etnografie și Folclor „Tudor Pamfile”**, care se adresează tinerilor specialiști și iubitorilor tradițiilor din spațiul etnografic al zonei Galațiului.

12 iunie – Buciumeni

Sărbătoarea Teiului - serbare câmpenească tradițională.

13 iunie – Galați

„130 de ani de la nașterea lui Tudor Pamfile” - manifestare evocatoare a operei folcloristului.

13 iunie – Galați - Monumentul Eroilor

Sărbătoarea Înălțării Domnului: slujbă de pomenire a eroilor români căzuți pentru credință, libertate, pentru apărarea țării și întregirea neamului.

13-15 iunie – Galați

Zilele Școlii de Arte Galați - 45 de ani de la înființare.

14 iunie – Galați

Expoziția „Remember” a Clasei de Artă fotografică a Școlii de Arte Galați.

17 iunie – Galați

„Balul absolvenților”: spectacol-expoziție de final de an al claselor Școlii de Arte Galați.

21-23 iunie – Galați

Târgul Meșterilor Populari, parte a Programului „Pământ și suflet”. Participă meșteri din toate zonele etnofolclorice reprezentative ale țării.

23 iunie – Brateș

„Sărbătoare la Brateș” - serbare câmpenească tradițională.

24 iunie – Gârboavele - Muzeul Satului

„La Dunăre, de Sânziene” - manifestare tradițională anuală.

26 iunie – Galați

Ziua Drapelului: manifestări cultural-educative și ceremonii specifice.

29 iunie – Galați

Ziua Dunării: concert în aer liber al Fanfarei „Valurile Dunării”, cu ocazia festivităților organizate în cadrul sărbătorii europene a Dunării.

30 iunie – localități din județ

„Hora satului”: program județean care vizează valorificarea patrimoniului muzeal al localităților gălățene și revitalizarea obiceiurilor tradiționale.

● În perioada 10-16 iunie a.c., în județul Galați și în raioanele Cahul, Reni și Ismail (Republica Moldova), se derulează cercetarea etnografică cu tema „Ștergarul - de la utilitar la ritual”, care urmează a fi finalizată prin organizarea unei expoziții itinerante și prin publicarea unui album.

● Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați lansează:

- volumul nr. 13 al Colecției de poezie „cArtESENȚE” (6 iunie);

- nr. 136 al revistei „Dunărea de Jos” (15 iunie).

Giurgiu

1 iunie – Giurgiu

„Marșul Bucuriei” - spectacol muzical-coregrafic susținut de elevii cercurilor artistice din cadrul Centrului Cultural Local „Ion Vinea” și al CJCPCT, dedicat *Zilei Copilului*.

15 iunie – Giurgiu

Festivalul Județean de Muzică Ușoară pentru Copii și Tineret „Steluțe pe portativ” - ediția a II-a.

20-24 iunie – Giurgiu

Târgul de Rusalii, organizat de Muzeul Județean „Teohari Antonescu”.

20 iunie – Giurgiu - Parcul „Mihai Viteazul”

Deschiderea stagiunii concertelor în aer liber susținute de Orchestra de Suflători „Valahia”.

23 iunie – Giurgiu

„Călușul ca pe Vlașca” - ediția a XVII-a - festival județean al formațiilor de călușari.

29 iunie – Giurgiu

Spectacol susținut de Ansamblul Folcloric „Doina Dunării” și de Orchestra de Suflători „Valahia” ale Centrului Cultural Local „Ion Vinea”, cu ocazia Zilei Dunării.

29 iunie – Giurgiu

Spectacol realizat de cursanții claselor Școlii Populare de Arte Giurgiu cu prilejul Zilei Dunării.

● În această lună se finalizează proiectul P.A.C.T., proiect care își propune promovarea tradițiilor locale.

● Pe parcursul lunii iunie, cursanții Clasei de Pictură din cadrul Școlii Populare de Arte își expun lucrările în cadrul Expoziției „La ceas de sărbătoare”.

Gorj

8-30 iunie – Târgu Jiu

Festivalul Național de Muzică Ușoară și Folk pentru Copii și Tineret „Coloana Infinitului”.

10 iunie – Turcinești

Ziua Cireșului - sărbătoare comunitară.

13 iunie – Bălcești

Evocare istorică: Ziua Eroilor.

13 iunie – Negomir

Festivalul de Folclor „Vatra satului” - ediția a VI-a.

13 iunie – Alimpești

Festivalul de Folclor „Dumitru Bălăsoiu” - ediția I.

15 iunie – Florești, Țântăreni

„Eminescu la Florești” - complex de manifestări închinat popasului eminescian pe meleagurile Gorjului: Festivalul de Romante „Sara pe deal” - ediția a V-a, Festivalul Interjudețean de Creație și Interpretare „Freamăt de codru” - ediția a III-a. Organizatori: Primăria, Consiliul local și CJCPCT Gorj. Parteneri: Consiliul Județean Gorj, Biblioteca Județeană, Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”, Liceul de Arte „Constantin Brăiloiu” Târgu Jiu.

15-16 iunie – Țântăreni

Zilele Comunei Țântăreni: simpozion, spectacole de muzică populară și ușoară, întreceri sportive, hora satului.

17 iunie – Măceșu - Târgu Cărbunești - Muzeul Crucilor

Tabăra Județeană de Pictură și Sculptură cu Subiect Religios „Lumină din lumină” - ediția I. Organizatori: Palatul Copiilor Târgu Jiu și CJCPCT Gorj.

22-23 iunie – Târgu Jiu

Sărbătoarea Fiilor Gorjului „Gorjul istoric și cultural” - ediția a XVII-a. Organizatori: Consiliul Județean Gorj, Consiliul local și Primăria Târgu Jiu, Liga Culturală „Fiii Gorjului” București, instituții culturale gorjene.

22-23 iunie – Padeș

„Imn în Câmpia Padeșului” - evocare istorică și spectacol artistic închinat împlinirii a 191 ani de la Revoluția lui Tudor Vladimirescu.

22-23 iunie – Vladimir

„Pandurul de la Vladimir” - evocare, concurs de cultură generală, expoziție de carte.

23 iunie – Crasna

Festivalul Interjudețean de Folclor „Răsună munții sub Parâng, la Crasna”.

23 iunie – Turburea

Sărbătoarea Fiilor Satului.

24 iunie – Crasna, Bărbătești, Crușeț, Motru, Săulești, Drăgotești

Sânzienele/Drăgaica - nedei populare.

24 iunie – Rădinești

Sărbătoarea Rădineștilor: simpozion, lansări de cărți și reviste, spectacole folclorice. Organizatori: Societatea Cultural-științifică Rădinești și Consiliul local Dănciulești.

24 iunie – Runcu

„Logodna vinului cu ulcica” - sărbătoare comunitară.

26 iunie – Târgu Jiu

Ziua Drapelului Național - ceremonii militare și religioase, spectacole artistice, organizate de Consiliul Județean Gorj, consiliile și primăriile locale, instituții și așezăminte culturale gorjene.

29 iunie – Peștișani

„În poiana din Nucet” - sărbătoare populară.

29 iunie – Ciuperceni

„Gorjul tradițional”: **Sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel/Festivalul de Folclor „Plai de cântec și de dor” - ediția a V-a - concursuri de olărit, port tradițional, expoziții de artă populară.**

29 iunie – Căpreni

Festivalul de Folclor „Sofia Drăghici”.

29 iunie – Drăgotești, Samarinești, Scoarța

„Gorjul tradițional”: **Nedeia de Sfântul Petru - sărbătoare comunitară.**

29 iunie – Lelești, Runcu
„Gorjul tradițional”: Sărbătoarea Florii de tei.

Harghita

13 iunie – Sibiu - Galeria „Habitus”
Expoziție etnografică, itinerată în diverse locații din țară și străinătate.

Ialomița

13-16 iunie – Slobozia și localități din județ
Festivalul Internațional de Folclor „Floare de pe Bărăgan” - ediția a XVI-a. Participă formații și ansambluri folclorice din: Polonia, Slovacia, Muntenegru, Macedonia, Bulgaria și România.

21 iunie – Giurgeni

Festivalul Județean de Folclor „Zărzărică, zărzărea” - ediția a XXI-a - etapa finală.

Iași

28-30 iunie – Iași - Parcul Copou
Târgul Național de Ceramică „Cucuteni - 5000” - ediția a XXXI-a. Participă meșteri populari din cele mai reprezentative centre ale țării și invitați din Republica Moldova și din Ucraina.

Ilfov

6-9 iunie – București - Sala „Rapsodia”
Festivalul de Teatru pentru Copiii și Adolescenți „Mark Twain” - ediția a IX-a - proiect cultural organizat de Mark Twain International School în parteneriat cu CJCPCT Ilfov.

● Pe parcursul lunii iunie, în localități din județ, se desfășoară „Caravana teatrului în Ilfov”.

Maramureș

2 iunie – Coruia, com. Săcălășeni
Sărbătoarea Cireșelor - festival de folclor internațional - ediția a VIII-a.

2 iunie – Săcel (Pasul Ștefănești)
Sărbătoarea Păcurarilor - ediția a IV-a.

8-9 iunie – Cernești
Festivalul de Folclor „Pintea Viteazul” - ediția I.

10-11 iunie – Sighetu Marmației
Colocviile de Poezie „Ion Iuga” - ediția a XVI-a.

10-11 iunie – Baia Mare

Expoziția de Fotografie „Foto etnografică” - ediția a X-a.

22-23 iunie – Tăuții-Măgherauș

Festivalul „Cununa de Sânziene” - ediția a XII-a.

23 iunie – Budești

Festivalul Ansamblurilor Folclorice de Copii „Nu vă uitați că-s micuț” - ediția a XV-a.

23-24 iunie – Văleni, com. Călinești

Festivalul „Jocul Vălenarilor” - ediția a X-a.

24 iunie – Băița de sub Codru

Sânzienele - obicei tradițional - ediția a XIX-a.

24 iunie – Borșa

Sânzienele - obicei tradițional - ediția a XXXI-a.

30 iunie – Mireșu Mare

Festivalul-concurs de Cântece și Dansuri din Țara Chioarului „Florile Someșului” - festival-concurs interjudețean pentru copii până în 15 ani - ediția a VII-a.

Mehedinți

1 iunie - Cireșu

„Sărbătoare în Geoparcul Platoul Mehedinți” - spectacol folcloric.

2 iunie - Cerneți, com. Șimian

„Drumul lui Tudor” - paradă a costumelor populare și spectacol folcloric.

2 iunie - Podeni

Sărbătoarea Salcâmului - manifestare etnofolclorică.

14-16 iunie - Drobeta-Turnu Severin

Festivalul Țărilor Dunărene - ediția a V-a. Participă ansambluri din Serbia, Bulgaria și România.

Neamț

1 iunie – Piatra Neamț - Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu”

Spectacol dedicat Zilei Internaționale a Copilului.

2 iunie – Târgu Neamț

Festivalul de Poveste, cu participarea Ansamblului Folcloric „Floricea de la Munte” al CCA; coregraf: Dedilia Popovici. Organizator: ANTREC. Partener: Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare”.

6 iunie – Dragomirești

Serbarea Salcâmului. Participă Ansamblul Folcloric „Floricea de la Munte”.

16 iunie – Piatra Neamț

Festivalul Județean de Coregrafie Populară.

● Pe parcursul lunii iunie, specialiștii Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” întreprind cercetări de teren în localități ale județului Neamț.

Olt

1 iunie – toate localitățile județului

Manifestări dedicate *Zilei Internaționale a Copilului*.

1 iunie – Izbiceni

8 iunie – Slatina

Atelier de teatru pentru elevi - faze zonale.

1-30 iunie – toate localitățile județului

„Căminul cultural - programe de activități, oportunități și priorități” - manifestare complexă cuprinzând instruirii, programe de educație permanentă, spectacole metodologice, expoziții, proiectii de film, conferințe și întâlniri cu specialiști și personalități culturale.

7 iunie – Slatina

Festivalul Județean de Teatru Francofon „Le théâtre du mon coeur”.

8 iunie – Văleni

Festivalul Național de Teatru Școlar „Niște țărani”.

8-9 iunie – Potelu, com. Ianca

„Cântecul Dunării” - festival-concurs de interpretare a muzicii populare pentru soliștii vocali și instrumentiști din localitățile riverane Dunării.

13 iunie – Balș

„Pomul Vieții” - festival etnofolcloric. În context: expoziție de ceramică tradițională de Oboga, Româna și Vădastra, ouă încondeiate, artizanat, spectacole folclorice, simpozion, lansare de carte și lansarea DVD-ului *Ceramica de pe Valea Oltețului. Familia Trușcă. Tradiție și continuitate*.

16 iunie – Băbiciu

Sărbătoarea Teiului: târg și bălci tradițional, spectacole folclorice, cu participarea formațiilor și interpreților din Băbiciu și localitățile învecinate.

24 iunie – Osica de Sus

„Drăgaica - Zâna Sânzienelor”: proiecție de film, expoziție foto-documentară, masă rotundă vizând obiceiurile și ritualurile performate de Drăgaică.

25-29 iunie – Slatina

Festivalul Călușului pentru Copii. Participă formații de călușari, călușeri și căiuți din toate zonele etnofolclorice ale țării.

29-30 iunie – Caracal

Festivalul Național „Călușul Românesc” - festival național cu participarea cetelor călușărești și a cetelor de călușeri și căiuți din toate zonele etnofolclorice ale țării.

● În perioada 23-30 iunie, în localități ale județului, se desfășoară cercetări vizând tradițiile și obiceiurile legate de Rusalii. În aceeași perioadă, are loc și Simpozionul Național dedicat Călușului și vetrelor călușărești din județul Olt.

● **Duminică, 23 iunie a.c., la Vâlcele, se derulează acțiunea de cercetare și documentare cu tema „Călușul secular din Vâlcele”.**

● **Pe parcursul lunii iunie, specialiștii CJCPCTC desfășoară cercetarea „Crucile și cimitirul din Pietriș”, vizând conservarea și promovarea meșteșugului confecționării crucilor din lemn pictat. Cercetarea va fi finalizată prin realizarea unui film și a unei expoziții.**

Prahova

1 iunie – Boldești-Scăeni

„Micii creatori” - concurs de creație literară și desene pe asfalt - ediția a II-a.

1 iunie – Drajna

„Copilărie fericită” - concursuri de desen pe asfalt, muzică și dans.

1 iunie – Valea Călugărească

„Sărbătoarea copilăriei” - manifestare complexă.

3 iunie – Urlați

„500 de ani de atestare documentară” - manifestare culturală complexă.

4 iunie – Câmpina

Concurs de teatru pentru copii și tineret - ediția a IV-a.

13 iunie – Cocorăștii Mislii

„Sărbătoarea satului - Înălțarea Domnului” - ediția a XIII-a - spectacole folclorice, târg, serbare câmpenească. Participă formații folclorice din județ și din localitățile înfrățite din străinătate.

13 iunie – Aluniș, Călugăreni, Drajna, Adunați

„Cinstire eroilor neamului” - spectacole literar-muzicale, expoziții, târguri.

15-18 iunie – Bușteni

Festivalul Național al Teatrelor de Revistă pentru Copii - ediția a XVII-a.

16 iunie – Gorgota

Festivalul Meșteșugarilor din județ; sunt invitați și meșteri din alte zone ale țării.

20 iunie – Teișani

Festivalul Teiului - manifestare etnofolclorică.

24 iunie – Breaza - Centrul Cultural „Ion Manolescu“

„Sânzienele - sărbătoarea fertilității la români“ - spectacol susținut de formațiile artistice ale CJCPCT.

25 iunie – Câmpina

„Dialogul artelor“ - pictură și poezie.

29 iunie - Bertea

„Plai străbun“ - festival de folclor zonal și târg tradițional de Sfinții Petru și Pavel.

Satu Mare

31 mai-2 iunie – Satu Mare

Zilele Orașului Satu Mare.

4 iunie – Carei

11 iunie – Tășnad

18 iunie – Satu Mare

„Caravana culturală sătmăreană” - ediția a IV-a.

6 iunie – Satu Mare - Galeria de Artă Plastică a Consiliului Județean

Vernisajul expoziției colective de artă plastică a artiștilor Bakos Karoly, Marina Vasile și Elisabeta Talpoș.

12-14 iunie – Satu Mare - Consiliul Județean

Ziua Porților Deschise.

24 iunie – Satu Mare

Ziua Județului Satu Mare.

27 iunie – Satu Mare - Galeria de Artă Plastică a Consiliului Județean

Vernisajul expoziției colective de artă plastică a artiștilor Pastor Mihaela, Pop Oana și Pop Ștefania.

Sălaj

1 iunie – Doba, com. Dobrin

Festivalul-concurs de Interpretare a Cântecului Popular Maghiar „Sunt fecior de sălăjean”.

30 iunie – Cehu Silvaniei

Festivalul Național al Cântecului și Dansului Codrenesc. Organizatori: Primăria și Casa de Cultură Cehu Silvaniei, CCAJS, Asociația Culturală „Plaiuri codrenești”.

Suceava

1 iunie – Suceava

Spectacol și expoziție de artă plastică dedicate Zilei Internaționale a Copilului.

24 iunie – Suceava

„Flori de Sânziene” - festival județean de folclor - ediția I.

29 iunie-30 iulie – Suceava

Târgul de Vară al Meșterilor Populari.

29 iunie – Horodnic de Jos

Festivalul-concurs Interjudețean de Instrumente Aerofone „Silvestru Lungoci” - ediția a XIX-a.

29 iunie – Cârlibaba

Festivalul Internațional al Minorităților - ediția a III-a.

● Pe parcursul lunii iunie, are loc Festivalul European al Artelor „Ciprian Porumbescu”. Dintre manifestări fac parte:

- simpozion de muzicologie dedicat personalității compozitorului (Stupca);

- Concursul Internațional de Interpretare Instrumentală „Lira de Aur” (Suceava);

- Festivalul Coral „Ciprian Porumbescu” (Suceava);

- recitaluri de muzică cultă (Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, Colegiul de Arte „Ciprian Porumbescu” Suceava, Muzeul „Ciprian Porumbescu” Stupca);

- Festivalul Literar „Eusebiu Camilar - Magda Isanos” (Suceava, Udești, Gura Humorului, Câmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Rădăuți, Fălticeni);

- Festivalul de Teatru în Bucovina;

- **spectacole folclorice susținute de ansamblurile artistice și de formațiile de amatori din județ;**

- **consfătuire cu referenții culturali și cu reprezentanții formațiilor muzical-coregrafice din județul Suceava;**

- Concursul Național pentru Tineret „Video-Art” (Suceava);

- **târguri ale meșterilor populari (Stupca, Rădăuți, Suceava).**

Teleorman

2 iunie – Bujoru

Spectacol folcloric, cu prilejul Zilei Comunei.

2 iunie – Drobeta-Turnu MăgureleSpectacol folcloric ocazionat de *Zilele Dunării*.**7 iunie – Videle**Spectacol folcloric, cu prilejul *Zilelor Oraşului*.**23 iunie – Frumoasa***Ziua Comunei Frumoasa*: spectacol folcloric.

- În data de 24 iunie, cercetătorii CJCPCT întreprind o cercetare de teren vizând obiceiul Drăgăiciei, în localități ale județului.

- În data de 13 iunie a.c., reprezentanți ai județului Timiș participă la Festivalul de Folclor Național organizat de Primaria Balș, jud. Olt.

Timiș**2 iunie – Timișoara - Muzeul Satului**

Festivalul Etniilor.

2-9 iunie – Timișoara

Săptămâna Culturală a Centrului de Cultură și Artă al Județului Timiș.

3 iunie – Timișoara

Ziua Porților Deschise la CCA.**4 iunie – Timișoara - Sala Operei**

Spectacol al Ansamblului Profesionist „Banatul”.

5 iunie – Timișoara - Școala Populară de Arte

Spectacol folcloric.

6 iunie – Timișoara - Sediul CCA

Spectacol de divertisment.

7 iunie – Făget

Festivalul de Folclor „La curțile dorului”.

8 iunie – Timișoara

Festivalul „Lada cu zestre” - ediția a VII-a - faza județană. În cadrul festivalului, au loc expoziții - creație tradițională.

9 iunie – Timișoara - Sediul CCA, Cercul Militar

Festivalul „Lada cu zestre” - ediția a VII-a - Secțiunea de coregrafie.

Vaslui**1 iunie – Vaslui**„Jocuri uitate” - manifestare care își propune promovarea jocului popular tradițional în rândul copiilor, organizată cu ocazia *Zilei Internaționale a Copilului*.**Vâlcea****1 iunie – Horezu**

Târgului Ceramicii Populare Românești „Cocoșul de Hurez” - ediția a XLIII-a. În context: concert al Orchestrei „Rapsodia vâlceană”.

2 iunie – Bunești*Sărbătoarea Căpșunului* - ediția a XLIII-a - sărbătoare tradițională a cultivatorilor de căpșuni.

6 iunie – Râmnicu Vâlcea - Colegiul Tehnic Energetic

„Vâlcea artistică” - ediția a XVII-a - finala concursului județean de creație și spectacolul *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale, susținut de elevii Școlii gimnaziale Crețeni.

7 iunie – Râmnicu Vâlcea - Colegiul „Matei Basarab”

„Ucenicii Thaliei” - ediția a XI-a - festival județean de interpretare a teatrului pentru preșcolari.

9 iunie – Tomșani

„Fagurele de aur” - sărbătoare a apicultorilor.

16 iunie – Voineasa*Ziua Comunei* - ediția a IX-a - sărbătoare a comunității.**23 iunie – Lungești***Ziua Olarului* - ediția a XXXV-a - sărbătoare a meșterilor populari olari.**24 iunie – Șirineasa**

Festivalul Călușului Vâlcean - ediția a VII-a.

29 iunie – Păușești-Măglași*Sărbătoarea Teiului* - ediția a III-a - sărbătoare de susținere a zonelor protejate de către comunitate.**Vrancea**

1-14 iunie – Focșani - Galerile de Artă

Expoziție personală de artă plastică Elena Bîrhală.

6 iunie - București - Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”

Expoziția Națională de Artă Plastică „Peisaj”.

30 iunie - Năruja

Festivalul-concurs Interjudețean de Muzică Populară „Comoara Vrancei” - ediția a XXXI-a.

Culegeri

Cântări de înmormântare

Zonele bogate în obiceiuri de înmormântare, cum ar fi și Bistrița și Hunedoara, oferă adevărate nestemate ale repertoriului funebru, cu valoare rituală, dar și estetică. Remarcăm diversitatea pieselor din ritualul funebru din aceste zone, specializarea lor strictă pe diferite secvențe ale ritualului, precum și datorită calității pe care o are mortul în familia sa (copil, mamă, tată, bătrân).

Redăm, din ritualul de înmormântare, câteva piese înregistrate în 2012, cu dorința de a sublinia caracteristicile concepției românești despre moarte.

Morminte din Sângeorzu Nou, județul Bistrița-Năsăud

*Stăi, soțule, nu te duce,
Că-i soare și nu-i ajunge.
Stăi, soțule, nu pleca,
Nu te duce, nu pleca,
Nu-ți părăsi casa.
Că de-aicia dacă-i pleca,
Altu' nu-i mai înturna.
Că dacă soțâia-ți moare,
Hâd e-n casă șâ răcoare,
Da' niciodată nu îi soare.
Nu îi soare lumninos,
Fără negru-ntunecos.
Nu îi soare lumninat,
Fără negru-ntunecat.
Niciodată nu țâ-i drag.
Soțule di ominie,
Ce mni-i bună lumea mnie?
Că dacă de-aicia-ai pleca,
Ioane, cu cine-oi sta?
M-oi uita în sus șâ-n gios,
Pe drumu' care ti-o scos.
M-oi uita în gios șâ-n sus,
Pe drumu care ti-o dus.
Oare cu ce-ai îndurat
Șâ pe mine m-ai lăsat?
Că femeia fără bărbat*

*Îi ca grădina fără gard.
Vai de mine, ce-am pățât!
Doamne, rău am păgubit.
Șâ n-am păgubit cu boi;
Cu soțâia dintre noi.
Eu, soțâie, iară vin,
Cu lacrâmi șâ cu suschin.
Că nu trece niciun ceas,
Să n-am lacrimi pă obraz.
Șâ nu trece nicio oră
Să nu am lacrâmi în poală.
Vai de mine șâ de mine,
C-am rămas a nemărui,
Ca pasărea fără pui.
Oare cum te-ai îndurat,
Într-a cui samă m-ai lăsat?
Că băiețâ-s l-a lor casă -
Mnie mni-i inimuța arsă.
Morminte, groapă săpată,
Lasă-mi bărbatu' acasă.
Morminte, groapă pustâie,
Lasă-mi bărbatu' să vie.
C-amu-i vremea de lucrat,
Nu mândră-n pământ de stat.
S-amu-i vremea de muncit,
Mândr-acasă de vinit.*

Cântec când se scoate mortul din casă:

*Sosit-a clipa despărțirii
Sosit-a ziua să plecăm
Și nu știm dacă vom ajunge
De-acuma, să ne mai vedem.
Rămâneți, scumpii mei iubiți,
Cu pacea Domnului Iisus
Și bucurați-vă în Domnul,
Mergând spre patria de sus.
O, cât de grea e despărțirea,
Că parcă tot am sta mereu,*

*Ca să mai plângem împreună
Și să-L slăvim pe Dumnezeu.
Vă-ntindem mâna, cu iubire,
Zicându-vă, cu glas duios:
Rămâneți, dragii mei, în pace.
Rămâneți cu Domnul Hristos.
O, nu vă dați 'napoi o clipă
Și lupta bună să luptați.
Că-n clipa când veni-va Domnul,
În slujba Lui să fiți aflați.*

**Vers pentru buhaș
(fecior sau fată, morți necăsătoriti)**

<i>Hai, loane, până-n pragu', Să-ți vezi steagu' tău gătatu'. Da' nu-i steag de bucurie, Că îi steag de dus sub glie. Nu îi steag de cununatu', Că îi steag de te-ngropatu'. Stăi, mândră, la ceteră! Nu mere sub cetină. Stăi, mândrule-ntre feciori, Nu mere-n pământ cu flori. Stăi, mândrule, între fete, Nu meri sub glie verde! Hai, mândrule, de-i închina, Cu tată-to șă mă-tă. Șă te roagă de iertare Pentru că te-a crescut mare.</i>	<i>Că mă-t-o gândit așa, Că a deschide poarta, S-a ieșă cu nunta ta. Da' ș-a sparge pârlazu' Să ieșă cu sălașu'. Colacii de la feciori Șă i-om pune în prapori. Colacii de la nănaș Șă i-om pune pe sălaș. Aiesta buhaci de brad Mai bine s-ar și uscat Ș-aici să nu și intrat. Ș-aista buhaci de molid, Mai bine s-ar și topit, Aici să nu și vinit.</i>
---	---

Cântare pe drum, după ce pornește mortul din casă:

<i>Lasă, mamă, ț-a și dor Să-m vez' urma pin ocol. Lasă, mamă, ț-a și jăle, Să-m' vez' urma cizmii meli,</i>	<i>Pin ocol, pin petrișeli. Lasă, mamă, ț-a păre rău, După ajutoru' mneu.</i>
--	---

Când se apropie de biserică:

<i>Hai, mândră, la cununat, Nu mere-n pământ uscat. Hai, mândră, la cununie Nu mere-n pământ, sub glie. Hai, mândră, la jurământ,</i>	<i>Nu te duce în pământ. Mândră, rătăcești calea, Și pe poartă nu intra, Că altu' nu-i înturna.</i>
---	---

La groapă:

<i>Vinde, tată, iosaru' Să-m' plătește pământu'. Nu-ț' îngropa fecioru'. Vinde, mamă, averea</i>	<i>Să îm' plătește glia Pe mine nu mă-ngropa. Lucru cine ți l-a lucra Să la oi cine a sta?</i>
--	--

Versul unui tânăr care a murit

<i>Călător în drum de ești, Oprește-te să-t' citească! C-am fost tânăr ca o floare; După viață rău îm' pare. Of, Doamne, cerescu' Tată, De ce oare m-ai lăsat Să fiu ucis cu cruzime, Noaptea, pe sub ceriu-nstelat? Fără perină la cap, Fără pic de mângâiere, Oprit în bezna nopții, Fără să știu eu acuma Căci mi-a sosit ceasu' morții. C-am murit înstrăinat, Fără perină la cap Și fără lumină-n mână, Fără măicuța mea bună, Greu îi greu, de nu se spune, Când te desparți de lume. Să-i zici lumii „bun rămas“ Și să mori fără de glas. De trei zile nuntă-n casă; Nu-i mire și nu-i mireasă. Mireasa-i la tatăl său, Mirele-i în copârșău Floritică d'ingă apă, Nu fi, mamă, supărată; Și-am luat noră bogată. Și-o fată de împărat; Nu-i nădejde de-nturnat. Că mă duc în curtea lui, În fundu' pământului, Unde leac de soare nu-i. De trei zile, ne-ncetat, Sună clopotu' în sat, Dup-un tinerel băiat. Las' să tragă clopotile, Să răsune dealurile,</i>	<i>Să s-adune neamurile. Că eu sunt de viț-aleasă, Și nu m-or lăsa din casă, Că eu sunt din neam de frunte Și nu m-or lăsa din curte. Vinerea, cam după-masă, S-a sfârșit a mea viață. Acum toate s-au gătat Și sunt gata de plecat, Unde cucu mi-a cântat. Și-nainte de-a pleca Eu la părinți m-aș ruga, La mama și la tata. Tată, te cuprind cu dor. Și-am fost cel mai mărișor. De acuma de-ajutor. Dragă mamă, hai la mine, Mă sărută cu iubire, Că mă duc de lângă tine. Întinde mâna cea dreaptă Și fă bine și mă iartă, Că eu nu plec în armată, Nici nu mă duc în conțed, Nici vin, altu', să te văd. Îți sărut, mamă, mâna Și te-aș mai ruga ceva: Ca să mă-ngropi cât de bine, C-asta-i nunta pentru mine. Că eu nu-ți cer cai sau boi, Numa' un buhaci cu flori. Și nu-ti fac mare necaz, Numa' un buhaș la cap. Buhaș mândru, cam pălit, Mai bine te-ai fi topit Și la noi n-ai fi venit, S-aduci jale și urât. Buhaș mândru-ncoronat, Mai bine te-ai fi uscat</i>
--	--

Și la noi n-ai fi intrat,
S-aduci jale și bănat.
Vino, sora mea cea dulce,
Mă sărută și mă plânge
Și îmi pune-o floricea
Tu, Anucă, când îi vrea.
Vină, Leon, al meu frate.
Acum moartea ne desparte;

Altu' nu ne-om mai vedea,
Nici în deal n-om mai pleca,
Pe amândoi vom săruta.
Mama mea, iubite tată,
Să nu uitați niciodată
C-a murit, cu mare dor,
Fiul vostru drag, Ion.

După ce se bagă mortu-n groapă:

Cu lacrimi și fiori
Mormântu-ți salută.
Cântărilor de flori
Pe piept îți aduce.
Ce-ai fost cu noi, fiind
Serv bun și credincios.
Rămâi și-acum, privind
Spre noi, cu ochi duioși.
Iar noi, aici, jurăm
Pe recele-ți mormânt,

Iubirea s-o păstrăm,
Ca pe-un tezaur sfânt.
Și noi vom fi ca mâine,
În recele mormânt,
Dor, vis și amintire
Vom fi pe-acest pământ.

(Informator: Mădălina Petre, 60
ani, 7 clase, casnică, Sângeorz-
Băi, jud. Bistrița-Năsăud, 2012)

Bradul

Brage șetenace,
Se ț-ai dubleșitu,
Ghen codro-ai pornitu',
Ghe la izvoare reciu',
Ghe la pietri seciu'?
Eu n-aș fi pornitu',
Dar șopoară-ncetu'
Șa iel ș-o mânatu'
Doi voinici din satu',
Cu două topoară
Jios să mă doboară.
Când... jioso
S-or uitat în susu'
La șetena mere,
Dacă le-oi plășere.

Șa pă umeri mă luară
Șa cu mini' plecară,
Tăt în drum de țară.
Șa eu m-am gânghitu'
Că une' m-or pune.
Într-on vârș de ghealu'
Su' sore să mă ardă,
Vântu' să mă bată.
Cecene rotatu,
Șin' te-o blăstămatu',
Gre cruce ț-o datu',
Să stai în vârș de bradu'.

(Informator: Victoria Rădoane, 67
ani, 4 clase, lucrător CAP, Poienița
Voinii, jud. Hunedoara, 2012)

Text și fotografie de
Dr. Iuliana BĂNCESCU
Cercetător științific II, CNCPCT

Portret

Despre oameni care sfințesc locul și timpul: Ion Rotariu Cordân

(Interviu cu Ion Rotariu Cordân, compozitor și renumit
dirijor de fanfare din Banat)

„Numai cu muzica putem trăi mai frumos și mai bine,
uniți unii cu alții, căci muzica este universală și nu
cunoaște niciun fel de bariere.” (Ion Rotariu Cordân)

Când și unde v-ați născut?

Pe data de 10 ianuarie 1932, la Coștei, unde am terminat școala
elementară în limba română, am rămas acasă la coarnele plugului. În anul
1949 m-am căsătorit cu Maria (din familia Borca, consăteana mea), care
mi-a născut doua fiice, Gheorghina, în anul 1950, și Aurora, născută în
anul 1952.

De ce ați ales această carieră și nu o alta?

Eu aş zice că nu eu am ales această carieră, ci că m-a ales ea pe mine, mai precis Dumnezeu mi-a dat acest har, iar eu, mulțumindu-i Lui, am cântat mereu, mereu... Am adunat în jurul meu pe toți aceia care simțeau cu sufletul lor de țăran muzica și așa am reușit să dăm valori, nestemate iubitorilor de frumos...

Dacă ar fi să alegeți acum o carieră, ati face aceeași alegere?

Bineînțeles. Cred că nici nu s-ar putea altfel. O dată muzician... veșnic muzician. De altfel, sunt mândru de moștenitorii mei; fiica mea Aurora este magistru în științe economice, este cunoscută poetă și scriitoare, interpretează de muzică populară a postului de radio și televiziune din Voivodina... Nepoata mea, Cristina, a terminat Conservatorul și este doctorand la etnomuzicologie, la fel nepotul meu, George, a terminat tot Conservatorul și este doctorand la compoziție - deci ambii nepoți (copiii Aurorei) sunt, după cum am spus, doctoranzi la Universitatea Națională de Muzică din București. Azi, mă întreb eu, ce ar fi fost ei dacă eu eram altceva și altcineva.

Cum vedeți generațiile actuale, comparativ cu cele de pe vremea dumneavoastră, mă refer la pregătirea profesională, la moralitate, la simțul civic?

Generațiile actuale sunt cu totul altfel decât eram noi. E normal că lumea se schimbă, numai că e păcat că unele lucruri se schimbă în decadente cum ar fi comorile spirituale, sentimentele oamenilor și tot ce ține de lumea spirituală, de sufletul omului. Totul s-a prăbușit în fața valorilor materiale.

Cum v-ați descrie în câteva cuvinte?

Răspunsul doresc să îl dau citându-l pe marele filosof grec Platon, care a spus - parafrazez: „...de nu ar fi muzica, nu ar fi trăire sufletească”. Eu zic că muzica ne înobilează sufletul, ne dăruiește o trăire de sentimente aparte. Deși toate artele fac parte din patrimoniul culturii universale,

muzica pentru mine reprezintă o comoară nespuse de valoroasă, o divinitate... Deci, trăind cu muzica aproape toată viața, eu aş zice că sunt un om bogat - aidoma unei comori, cu sentimente specifice - divine. Așa mă simt la vârsta asta a mea, destul de respectabilă.

Aveți mulți prieteni? Ce înseamnă prietenia pentru dumneavoastră?

Prietenii leagă oamenii, prietenia este ceva nobil! Personal, am avut foarte mulți prieteni cărora le-am fost fidel, în schimb nu cred că mi-au mai rămas toți prieteni. Eu însă, când e vorba de prietenie, mă consolez cu spusele marelui poet român, Eminescu - „numai omu-i schimbător pe pământ rătăcitor,/dar noi locului ne ținem, cum am fost așa rămânem”.

Care e cea mai frumoasă amintire din copilăria dumneavoastră? Dar din tinerețe?

Cea mai frumoasă amintire din copilăria mea este faptul că tocmai atunci am cunoscut poezia ca cea mai nobilă stare de suflet. Și azi îmi amintesc de versurile: „Eu cred în Dumnezeu și-n Rege, și-n marele conducător și cred în veșnicia țării și-n românescul meu popor”; este vorba de o poezie pe care am recitat-o în timpul când eram pe băncile școlii.

Din tinerețe mi-a rămas o amintire frumoasă: eu eram așa-zisul „vătaf al călucerilor”; deci, deși eram mic de statură, eu eram ales să conduc „călucerii” (formație de dansatori, alcătuită doar din bărbați).

Care este sentimentul uman cel mai de preț pentru dumneavoastră?

Vă dau un răspuns simplu și sincer: este iubirea față de oameni.

Ce semnificație are pentru dumneavoastră locul natal?

Și la această întrebare vă dau un răspuns foarte scurt. „Sentimentul legat de casa părintească nu se vinde” - niciodată și nicicând, pentru că acest sentiment nu are preț.

Care a fost și este locul familiei în viața dumneavoastră?

Familia este baza societății. Respectând aceasta, este firesc că familia mea a avut întotdeauna și are un loc aparte în viața mea. O iubesc nespuse de mult și mă simt tot atât de iubit.

Vă simțiți un om împlinit din toate punctele de vedere?

Împliniri ar mai fi... Nu am realizat totalmente vreri. Niciodată nu aveam timp îndeajuns pentru realizările planificate. Munceam mult, dar timpul s-a scurs mult mai repede de cum mă așteptam.

Care sunt pasiunile dumneavoastră? Aveți timp pentru aceste pasiuni?

Am căutat întodeauna ca să-mi fac timp pentru diferite pasiuni (vânat, apicultură), sesiuni științifice, întâlniri de suflet...

Când mergeți undeva, aveți obiceiul să vă aduceți câte un suvenir și ce fel de suvenir?

Cărțile și iar cărțile sunt pasiunea mea cea mare. Întotdeauna când mă întorceam de la drum, aveam geamantanul plin de cărți. Eram dornic de a-mi îmbogăți cunoștințele din diferite domenii.

Vă place să primiți sau să faceți cadouri?

Mai mult decât să primesc, îmi place să fac cadouri. Veșnic am făcut cadouri la cei care au venit și cei care au plecat de la mine. Este o satisfacție minunată și o stare de a mă simți bine când pot să dăruiesc ceva.

Ce model cultural aveți și aveți?

Dorința de a ajuta semenii pentru a merge înainte, de a-mi însuși cunoștințe de mare virtute... pentru propășirea culturală națională și universală. Toată viața mea am trăit-o în acest fel, conform acestui model cultural.

Angelica HERAC-STANCIU

CJCPCT Caraș-Severin

Fotografie din Arhiva CJCPCT Caraș-Severin